

# Voksnes rett til grunnskoleopplæring etter opplæringsloven kapittel 4A Udir- 3-2012

## 5. Krav til saksbehandlingen i saker etter kapittel 4A

Kommunen plikter å treffe et enkeltvedtak når den voksne har søkt om grunnskoleopplæring etter opplæringsloven kapittel 4A. Saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven gjelder og setter rammer for enkeltvedtaket. Den voksne kan klage på enkeltvedtaket til Fylkesmannen. I enkeltvedtaket skal det gå frem om den voksne har rett etter opplæringsloven kapittel 4A, og dersom den voksne har en slik rett, skal det være fastsatt klart og tydelig hva slags opplæringstilbud den voksne får. Når det gjelder opplæringstilbudet bør vedtaket omhandle:

- innholdet i opplæringen, bl.a hvilke fag og hvilken nivåinnplassering i de ulike fagene
- organiseringen, bl.a. opplæringssted, tidspunkt for opplæringen m.v.
- omfanget, bl.a. lengden på opplæringen, antall timer i uken m.v.

Et viktig krav til enkeltvedtaket er at det skal være individualisert og baseres på den enkelte voksne og hans/hennes behov. Voksne som oppfyller vilkårene i § 4A-1, har en individuell rett til grunnskoleopplæring. Et standardisert vedtak kan tyde på at kommunen ikke har foretatt en vurdering i samsvar med § 4A-1. Direktoratet viser også til at voksne som har

rett etter § 4A-1, skal ha en opplæring som er tilpasset, jf. § 4A-1 første ledd tredje punktum. I vurderingen av tilpasningen må det ses på hva som skal til for at den voksne får et forsvarlig utbytte. Det vil være umulig å avgjøre hva som er et forsvarlig utbytte ved å bruke et standardisert vedtak.

Det understrekes at forvaltningsloven ikke er til hinder for at deler av enkeltvedtaket er standardisert, eksempelvis fremstillingen av reglene vedtaket bygger på og informasjonen om klageadgang. Effektivitetshensyn tilsier også at dette gjøres.

Dersom den voksne har rett til spesialundervisning etter § 4A-2 første eller annet ledd, skal det treffes et eget enkeltvedtak om dette. Dersom dette er tilfellet vil innholdet i det ordinære opplæringstilbudet avspeile dette. Kommunen kan samle enkeltvedtaket om rett til grunnskoleopplæring etter § 4A-1 og enkeltvedtaket om spesialundervisning i samme dokument. Det er grunn til å minne om at den voksne har separat klageadgang på begge enkeltvedtakene. Dette skal det opplyses om i enkeltvedtakene.

## **5.1 Søknadsfrister og ventelister**

Direktoratet understreker at søknader skal behandles fortløpende, og at kommunen ikke kan ha søknadsfrister. Opplæringsloven § 4A-1 sier ikke noe eksplisitt om hvor lang tid det kan ta før den voksne får tilbud om grunnskoleopplæring. Utgangspunktet er at tilbud skal gis innen rimelig tid.

Opplæringsloven må, når det kommer til begrepet "rimelig tid", suppleres med saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven. Det fremgår av reglene i forvaltningsloven at kommunen skal behandle slike søknader "uten ugrunnet opphold" etter § 11a. Videre skal enkeltvedtak treffes og parten underrettes om dette "så snart som mulig", jf. § 27. Det er viktig å gi tilbudet mens den voksne er motivert og det passer med hans eller hennes livssituasjon. Søknader om grunnskoleopplæring for voksne skal behandles fortløpende når de kommer inn. Kommunen kan ikke samle opp søknader som kommer inn, og gjennomføre et slags "inntak" kun en gang i året.

I tilfeller hvor "det vil ta uforholdsmessig lang tid før en henvendelse kan besvares", har kommunen en plikt til å gi et foreløpig svar etter forvaltningsloven § 11a. I dette svaret skal kommunen redegjøre for grunnen til at henvendelsen ikke er behandlet tidligere, og så vidt mulig skissere når de kan svare. Dette kan unnlates dersom det er "åpenbart unødvendig". Det understrekes at dette er et snevert unntak. Direktoratet understreker at for saker som

gjelder enkeltvedtak, som her, skal foreløpig svar gis dersom henvendelsen ikke kan besvares i løpet av en måned etter at den er mottatt, jf. § 11 a tredje ledd.

Kommunen må på den andre siden få tid til å områ seg før tilbudet settes i gang. Det er understreket i Ot. prp. nr. 44 (1999-2000) i merknaden til § 4A-1 at det offentlige må ha rimelig tid til å planlegge, legge til rette og iverksette tilbudet. Dette innebærer at søkeren, etter omstendigheten, må akseptere at det kan ta en viss tid før et tilbud blir etablert. Direktoratet understreker at kommunen også i tilfeller hvor det er behov for noe planlegging m.v. før tilbudet iverksettes skal treffe et enkeltvedtak hvor den voksnes opplæringstilbud fastsettes.

Oppgrader til en [støttet nettleser](#) for å få en reCAPTCHA-utfordring.

[Hvorfor skjer dette?](#)